

[Statsministeren.]

med, skulle være det ideelle. En sådan ideel løsning er vel ikke menneskelig mulig og i hvert fald ikke politisk mulig, men jeg vil stadig hævde, som jeg tidligere har sagt, at der ikke i den givne situation foreligger mulighed for en bedre og mere hensigtsmæssig løsning end netop de forslag, regeringen har fremsat. Denne overbevisning er kun blevet bekræftet i den tid, der er gået, siden regeringen først fremsatte sine forslag. Der er ikke siden da af oppositionen forelagt en alternativ samlet løsning heller ikke en principiel skitse til en anden løsning. Der er anført kritik af enkelte punkter, men kritikken har ikke haft en sådan positiv form, at det er muligt at stykke de kritiske indvendinger sammen, således at man derved fik et valg, en anden mulighed for løsning end den, regeringen har foreslået.

Lad mig gøre et par bemærkninger om den fremgangsmåde, regeringen har fulgt. Det må vist regnes regeringen til gode, og det må også siges at være i det, man med et godt udtryk kalder det samarbejdende folkestyres ånd, at hele komplekset af forslag straks fra den første begyndelse, da vi optog drøftelserne med 4 af tingets partier den 22. februar, blev lagt åbent frem for offentligheden. Vi lagde den 22. februar en foreløbig oversigt frem for offentligheden. Senere, mandag den 25. februar, blev hele komplekset, alle 12 lovforslag, fremsat offentligt her i salen, og ved førstebehandling den 27. februar fik man yderligere, så vidt det lod sig gøre, disse forslag fuldt og klart belyst. Efterhånden som udvalgsbehandlingerne er skredet frem, er offentligheden stadig blevet underrettet om, hvilke punkter disse forhandlinger drejede sig om. Jeg tror, der er god tilfredshed med denne åbne behandlingsmåde, der jo nu alt i alt har strakt sig over ca. 2 uger.

Dernæst skal jeg omtale den måde, hvorpå disse lovforslag bliver vedtaget. Jeg har indtryk af, at man fra alle sider anerkender regeringens parlamentariske ret til at gennemføre disse samfundsvigtige forslag ved sit eget flertal, selv om dette flertal visselig er snævert; jeg har endda den opfattelse, at adskillige også i oppositionen mener, at det ikke blot er regeringens parlamentariske

ret at gennemføre disse lovforslag, men at det også under de givne omstændigheder er regeringens parlamentariske pligt. De fleste er desuden enige om, at det ville have været mindre forsvarligt, hvis regeringen i stedet for denne fremgangsmåde havde kastet usikkerhed over arbejdsmarkedet og eksporten, ja, over hele landets økonomi ved i 3 uger eller mere at holde landet i en tilstand af valgkamp, en valgkamp, der formentlig var blevet både hård og skarp. Så langt synes der altså at være enighed i vurderingen.

Dernæst er par ord om forliget, der udeblev. Der synes at være enighed i den vurdering, at det er beklageligt, at det gennem forhandlingerne i den forløbne tid ikke viste sig muligt at opnå et forlig mellem 4 partier eller i det mindste mellem 3 partier. I denne næsten enige beklagelse — jeg ser her bort fra de to yderpartier — ser jeg et fremskridt. Jeg kan ikke lade være med at tænke på, at da vi i juni måned i fjor gennemførte det firkantede forlig, følte dette af mange som noget ekstraordinært, dette, at 4 partier tværs over partigrænserne på trods af principelt forskellige samfundssyn kunne enes om et stort forlig. Det ansås for noget usædvanligt, der krævede en særlig begrundelse. Nu derimod er man altså kommet så vidt, at man kan enes om, at det er beklageligt, at man ikke også i denne situation var i stand til at etablere forlig. Jeg synes, dette er et fremskridt i tankegangen, og jeg deltager naturligvis i beklagelsen. Hvorfor lod det sig ikke gøre at føre forhandlingerne positivt igennem? Man siger, at det er regeringens skyld. Men mon det nu er sandheden? Mon ikke oppositionen har sin del af skylden ved sine standpunkter og ved at oppositionen gjorde visse afgørende standpunkter ufravigelige? Jeg tror det.

Følger man oppositionens linje fra den første spæde begyndelse til helhedsløsningens tilblivelse og frem til i dag, hvor vi står ved anden behandling af nogle af de centrale lovforslag, vil man se, at der til at begynde med var et punkt, man lagde aldeles afgørende vægt på. Det var, at skattelettelserne blev gennemført. Gang på gang blev det foreholdt regeringspartierne såvel i oppositionens presse som hvor oppositionens ledende politikere talte, at dette var noget